

Som att förflytta sig tjugo år tillbaka i tiden – Om etnisk »enfald« på redaktionerna

»All offentlig makt utgår från folket«
ur Sveriges grundlag

EN ARBETSPLATS I SVERIGE I

Min pappa kom till Sverige för drygt fyrtio år sedan. På dagarna brukade han försvinna till en arbetsplats som jag inte fick se förrän i vuxen ålder, och då inte som son till en av de anställda, utan i egenskap av journalist. Arbetsplatsen hette LM Ericsson. Miljön där min far arbetade utgjordes av det jättelika industriområdet som låg beläget alldeles vid de stora utfartslederna söder om Stockholm. Dit strömmade arbetare i tusental med hjälp av cyklar, tunnelbanor, bussar och bilar.

Det enda jag vet om pappas arbete var sådant jag snappade upp i lösa fragment; att han jobbade vid löpande bandet med elektroniska komponenter, att han lärde sig sova i femminuterspass på rasterna och att han hamnade i bråk med det svenska facket när han arbetade för fort och »spräckte« ackordet.

När han försökte förklara för mig varför han tyckte facket agerade fel, berättade han om farmor som han skickade pengar till varje månad och som han på så sätt kunde ge en dräglig tillvaro.

Bland dem jag minns från pappas värld är finländaren Matti som brukade hälsa på en gång i veckan för att bada isvak med pappa och vars oerhört fasta handslag jag fruktade mer än något annat.

Sedan minns jag den irakiska familj som vi ofta hälsade på, trevnaden i deras hem, hur varmt och välkomnande det kändes hos dem och framförallt minns jag dottern i familjen, Djemila, som jag tyckte var så vacker och som bar ett sådant vackert namn.

En av de saker pappa har berättat för mig på senare tid var att det redan då, i slutet av femtioalet, talades ett trettiotal språk på den avdelning där han var anställd.

Jag har funderat över varför jag så sent blivit medveten om hur det såg ut på min pappas arbetsplats. Det slår mig i dag att en av anledningarna är att min fars arbetsplats var en värld för sig som aldrig tog sig några tydliga offentliga uttryck. Precis på samma sätt var pappas och vår familjs privata medelhavsvärld en värld för sig, som jag uteslutande kunde bejaka innanför hemmets dörrar, utom då vi var på semester hos släkten.

I staden jag växte upp i speglades inte befolkningens ökande etniska mångfald på offentliga platser.

EN ARBETSPLATS I SVERIGE II

Jag har närmast dagligen i nästan tjugo år fört mina steg i riktning mot Gärdet i Stockholm. Jag färdas på den välbekanta bussen som i rusningstid på morgonen är fullmatad av statliga tjänstemän, bankanställda och journalister. Vid ändhållplatsen väntar de lika välbekanta korridorerna i de jättelika intilliggande radio- och tv-kolosserna, där jag arbetat under de flesta av dessa år.

Ibland kan man vid inträdet i denna värld skönja en mindre rörelse i motsatt riktning – den från små grupper av utländska städare; finnar, greker, thailändare, srilankeser, som under morgonen utfört sitt arbete i våra ödsliga redaktionslokaler.

Rent fysiskt utgör min arbetsplats ett isolat. Närmast omkring oss finns endast ambassaderna bakom sina höga gallergrindar, och bakom dem det nästan obefolkade Djur-

gården och så, i det andra väderstreck, Socialstyrelsens med flera myndigheters monumentala modulkomplex, som efter kontorstid plötsligt töms och lämnar kvarteren övergivna och öde.

Närmaste mänskligt liv befinner sig på tio minuters avstånd, promenadvägen. Det handlar om inomhuscentret Fältöversten, den plats där det – av bekvämlighetsskäl för oss journalister – sannolikt utförts flest »vox pops« i Sverige och som ligger inkilat i ett av innerstadens mest burgna kvarter.

Ner till det stora redaktionsrummet där jag arbetar når inte ens larmet från denna värld. Där är vi utlämnade åt oss själva och åt dataskärmarnas framtickande telegrammeddelanden eller åt de rapsodiska bildsekvenser – från till synes slumpmässigt utvalda fläckar på världskartan – som strömmar in på våra tv-monitorer.

Denna värld är en värld präglad av en djupt inrotad och svartsjukt försvarad skråmentalitet. Utmärkande drag är ytlighet, snabbhet och ett kaos tyglat endast genom en strängt sammanhållen värdegemenskap och en hierarkisk organisationsmodell.

Regelbundet sker dock små punktvisa avbrott i vår verklighet. Detta genom besök från yttervärlden, i regel i form av studiegäster eller av studiebesök. Gemensamt för dessa båda kategorier är att de oftast hämtas ur ett ganska smalt befolkningsskikt, som består av medelålders män och kvinnor från den yrkesaktiva och beslutsfattande medelklassen, verksamma inom större företag eller myndigheter.

Den gemensamma nämnaren för dessa besökare är vad man skulle kunna kalla för en diskret skandinavisk tjänstemannauppsyn, som också dominerar i den del av befolkningen där de flesta av våra anställda tycks ha sitt ursprung. Det slående är att dessa besökare, oavsett antal, närmast omärkligt tycks smälta in i vårt redaktionslandskap.

Detta framstår med en alldeles särskild tydlighet när jag tänker tillbaka på ett ovanligt studiebesök från en yrkes-

skola för något år sedan. Plötsligt stod tjugotalet förorts-
ynglingar, frustande av energi, med korpsvart hår och glän-
sande svarta bombarjackor mitt på vårt redaktionsgolv. Jag
minns att det gick som ett sus genom redaktionen, att ar-
betet liksom avstannade för en stund. Inte så mycket för att
besökarna gjorde mer väsen av sig än andra, utan helt enkelt
på grund av hur de såg ut. Sådana personer hade aldrig tidi-
gare skymtats på vår redaktion!

I samma stund som jag träder in genom redaktionsdörrar-
na förflyttar jag mig alltså på sätt och vis till en värld, som
när det gäller den etniska sammansättningen, befinner sig
kanske tjugo–trettio år tillbaka i tiden.

I en bemärkelse är min situation dock raka motsatsen till
min fars en gång i tiden. I mitt fall handlar det om en arbets-
plats med liten etnisk mångfald, men variationen är desto
större ute i samhället där jag lever.

KALLA FAKTA

Frågan om olika gruppers representation inom samhälls-
livet har tilldragit sig en allt större uppmärksamhet, och i
detta sammanhang har särskilt kvinnornas representation
inom olika samhällsområden uppmärksamats. Utgångs-
punkten har varit att bristande representation innebär bris-
tande makt och bristande möjlighet till påverkan, och att
detta i förlängningen utgör ett hot eller ett hinder för verklig
demokrati.

Det finns i dag inga heltäckande studier av de inflyttades
och deras barns representation inom medierna. En studie
som jag själv hade ansvar för utfördes inom ramen för Eu-
roparådskampanjen Ungdom Mot Rasism (*Vit makt? En
studie av invandrades och deras barns representation inom
politik, förvaltning, näringsliv, organisationer och media,*
1995). Undersökningen inriktar sig i första hand på be-
slutsfattare, högre tjänstemän och liknande inom organi-
sationsliv, myndigheter och näringsliv. Det huvudsakliga

materialet utgörs av uppgifter från Statistiska centralbyrån och andra offentliga källor. För att få en överblick över invandrades representation inom medierna lät vi även göra en enkätundersökning, som riktade sig till de stora nationella mediarbetsplatserna. Trots en knappt acceptabel svarsprocent (runt 50 procent av de anställda journalisterna svarade på enkäten) ger enkäten trots allt en indikation på hur det ser ut på dessa redaktioner.

Andelen redaktionellt verksamma med invandrabakgrund varierade mellan 5 och 10 procent. Inom de andra samhällssektorer som vi undersökte översteg andelen verksamma med invandrabakgrund sällan 10 procent.

Bland de tillfrågade journalisterna med invandrabakgrund hade de flesta sina rötter i övriga Europa och i någon mindre utsträckning i Norden. Bland dryga tusentalet enkätsvar fanns endast två från journalister med rötter utanför Europa.

Andelen personer med invandrabakgrund i ledande ställning var 6 procent. Jämfört med andra yrkeskategorier uppvisar journalistkåren den lägsta andelen personer med invandrabakgrund.

En senare undersökning visar att i redaktionsledningarna och ledarredaktionerna på *Aftonbladet*, *Dagens Nyheter*, *Expressen* och *Svenska Dagbladet* var endast två personer med invandrabakgrund representerade.

En fråga är vad som döljer sig bakom det allmänna begreppet »invandrabakgrund«.

Enkätundersökningen som riktade sig till personer med »invandrabakgrund« i *Ungdom Mot Rasism*s studie visar att 70 procent av dem som ingick hade svenskklingande för- och efternamn. Nio av tio av dem uppfattade sig »inte alls« eller »i väldigt liten utsträckning« som »invandrare/främlingar«. Det verkar alltså som om en stor del av de journalister med invandrabakgrund, som i dag är verksamma på de stora medieredaktionerna, utgör ett mycket särpräglat urval av den totala gruppen personer med invandrabakgrund.

Vad vet vi då om framtidens journalistkår? En indikation får man i en undersökning av journalistprogrammen i Stockholm, Göteborg och Sundsvall (*Mångkulturellt samhälle, monokulturella redaktioner?* Institutionen för medie- och kommunikationsvetenskap, Mithögskolan, Sundsvall, 1995). Denna visar på en relativt hög andel studerande med invandrarbakgrund, drygt 14 procent, att jämföra med en andel på drygt 20 procent med invandrarbakgrund bland den totala befolkningen inom samma ålderskategori. Så gott som samtliga studerande med invandrarbakgrund på journalistprogrammen var födda i Sverige. Och så gott som alla hade en svensk förälder.

Den största andelen, 7 procent, återfanns inom gruppen med rötter i övriga Europa, 5 procent hade rötter i övriga Norden och den minsta gruppen, 2 procent, i övriga världen.

En sammanfattning av de fakta som finns om invandrarna och deras barn inom medierna visar alltså att de är underrepresenterade, oavsett bakgrund. Den i särklass lägsta representationen har personer med rötter utanför Europa.

Bland blivande journalister tycks representationen av personer med invandrarbakgrund vara betydligt högre, men bland dessa saknas i stort sett personer med egen erfarenhet av migration och flykt eller av att leva i Sverige med två utländska föräldrar.

BILDEN AV DEN ANDRA

I medierna har invandringen kommit att framstå som en serie problem, där ekonomiska aspekter spelar en framträdande roll. Asylfrågor och brott dominerar, när svenska medier skildrar invandrargrupper och minoriteters liv i Sverige.

Bilderna av invandrarnas ursprungsländer har i allmänhet varit ensidigt problematiserande, även om tidiga utvandringsländer som Italien, Grekland och Finland numera får en någorlunda respektfull behandling.

Hur uppfattas mediebilderna av den del av befolkningen som har sitt ursprung i de grupper eller länder som skildras?

Låt mig välja ett enda exempel, hämtat från en av de numera kanske mest integrerade invandrargrupperna, den sverigefinska.

I studien *Sverigefinnar och massmedias invandrarbild* (Sociologiska institutionen, Lund, 1990) framträder en djup misstro mot majoritetsmediernas förhållningssätt. Drygt hälften av de sverigefinnar som tillfrågas i undersökningen är missnöjda med den bild av dem och deras hemland som presenteras i svenska medier. Som exempel nämns:

- mediernas tendens att ange nationalitet i brottsnyheter men inte i anknytning till positiva nyheter
- att medierna fastnar för bilder av invandrare som står lite lägre än de själva
- att man odlar en lantisbild av finnar – att bilden ofta förknippas med våld och sprit – att »vanliga« finnar nästan aldrig förekommer.

Hur påverkas självbilden hos människor som känner sig framställda på detta sätt, och hur påverkas bilden av dem hos den allmänhet som inte har några egna erfarenheter och kunskaper om dem? Mot bakgrund av den studie som gjorts om sverigefinnarnas uppfattning av svenska medier, kan man försöka föreställa sig hur människor i en så problematiserad grupp som den muslimska upplever dagens svenska mediebilder av dem själva.

KÄNSLAN I MAGEN

När organisationen Ungdom Mot Rasism vände sig till näringslivets toppar för att dra med dem i sin kampanj, avstod förstås många från att medverka. Men det var tillräckligt många och tunga företag som anmälde intresse, för att de

skulle kunna skapa en egen kampanjgrupp. När Ungdom Mot Rasism fick kontakt med de verkställande direktörerna i dessa företag, så visade det sig att så gott som alla hade personliga drivkrafter bakom sitt engagemang. Någon var barn till invandrare, en annan hade adoptivbarn med rötter utanför Europa, några var gifta med utländska personer eller hade nära anhöriga som var det. Och alla var de oroliga för utvecklingen i samhället, med fortsatt främlingsfientlighet och diskriminering.

Min erfarenhet är att det mycket ofta behövs en känsla i magen, en egen personlig erfarenhet, för att människor skall bli spontant och verkligt engagerade.

Det är kanske inte en slump att den hetaste idédiskussionen på länge på min egen redaktion handlade om fastighets-skatten, en brännande fråga för många av de närvarande och småhusägande journalisterna. På en etablerad redaktion som min faller det sig ofta lättare att engagera sig för ytterligare några turer i det politiska spelet, fallande börskurser eller bostadsräntor, än för frågor om utanförskap, segregation och diskriminering, som gäller invandrare och minoriteter.

Men så är också den personliga erfarenheten av flykt, påtvingad emigration eller verklig ekonomisk ofärd något ovanligt bland oss. De flesta av oss har vuxit upp i en del av världen som i jämförelse med andra kan beskrivas som mycket skyddad och trygg. Ytterst få tycks ha släkt eller vänner med andra erfarenheter.

Detta innebär att vi ofta saknar direkta källor till den verklighet som många svenskar med rötter i utlandet lever i. På redaktionerna är den dominerande informationskällan på detta område andra nyhetsmedier. Bristen på kunskap och erfarenhet leder alltså till en extrem rundgång av information. Genom att mediebilderna så att säga bekräftar varandra, skapas en egen medieverklighet på området, som de som lever i den verklighet medierna tror sig skildra, ofta inte känner igen.

De journalister som trots allt har avvikande erfarenheter är oftast för få för att kunna påverka den dominerande bilden i någon större utsträckning.

En annan risk med bristen på redaktionsmedarbetare med rötter i efterkrigsinvandringen är att redaktionerna invaggas i känslan av att Sverige är mindre etniskt blandat än vad det är. Invandrarskapet upplevs som »onormalt«, konstigt eller i bästa fall exotiskt på redaktionen, och i förlängningen också i den verklighet vi ska skildra.

LÅT MIG GE ETT EXEMPEL

Under ett par veckor förra året hade jag privilegiet att som nyhetsredaktör dagligen kunna följa utvecklingen i ett av Afrikas största länder och i en av kontinentens äldsta diktaturer, Zaire, numera Kongo. Privilegiet, därför att jag på arbetstid fick följa ett stycke samtidshistoria som kändes särskilt intressant, eftersom jag genom min systers gifte har en stor släkt just från Zaire/Kongo.

Ändå hade arbetet en baksida och det var att dagligen tvingas lyssna på – företrädesvis äldre manliga kollegors – »lustifikationer« över afrikanska Orts- och egennamn och på deras benämningar av zairier som »negrer« eller »svartingar«.

Något mer än ett lättsamt, dagligt malande, rörde det sig inte om. Inte heller handlade det om någon form av aggressiv motvilja utan snarare om en form av omedveten ringaktning.

Ändå slår det mig, att mina kollegors brist på genans inte kan tyda på annat än att det för dem är en främmande tanke, att det finns arbetskamrater som har band till dessa »andra«, som de berättar om i sina nyheter. Jag tvingas fråga mig vad som händer den dag då inte bara vänner eller släktingar till dessa »andra« arbetar där utan också sådana som bär de »andras« yttre attribut; hudfärg, egennamn, kanske till och med klädsel. Vad gör man av jargongen då?

I det till synes lättsamma småskämtandet anar jag med andra ord ett obehagligt perspektiv; att vissa medarbetare på redaktionerna mentalt har utplånat mig och de mina ur sin värld. Vi räknas inte med, vi är etniskt bortrensade, vi blir ett »dom« uteslutet ur den redaktionella och föreställda »svenska« gemenskapen.

Jag menar att i denna omedvetna utplåning finns förklaringen till en rad vanligt förekommande mediebilder, som går att uppfatta som reproduktioner av redaktionens egen segregerade värld. I dessa bilder placeras utlandsfödda och deras ättlingar automatiskt utanför eller i marginalen av den nationella gemenskapen (»vi«-et).

Man talar om skolbråk mellan »invandrabarn« och »svenska« barn, utan att ha en aning om vilka av de »invandrade« som egentligen invandrat eller om de är svenska medborgare.

Med detta förhållningssätt ger man – må vara omedvetet – spridning åt ett synsätt som innebär att nationell tillhörighet har att göra med blodsband, härstamning och fysiska kännetecken. Ett synsätt som vi i andra sammanhang helt enkelt skulle kalla för rasistiskt.

EN ARBETSMILJÖFRÅGA

Erfarenheterna från Zairebevakningen var förstås inte nya för mig. I själva verket har dessa känslor återkommit under hela mitt yrkesaktiva liv på svenska arbetsplatser. Upptäckten att, just då man tror sig vara en naturlig del av en arbetsgemenskap, man själv och ens nära fortfarande betraktas som något »konstigt«, några att distansera sig från och – i vissa fall – att vara nedlåtande emot.

Detta är ytterligare en aspekt av representationsfrågan: frågan som ett arbetsmiljöproblem.

Man talar ibland om psykosocial stress; en känsla som är bekant för grupper som befinner sig »utanför« eller i minoritet, som kvinnor i mansdominerade yrken, klassbytare, norrlänningar i Stockholm.

Vad finns det då för strategier för att stå ut med denna stress? Min egen reaktion är i allmänhet att, precis som under uppväxten, svälja och försöka glömma.

Men som vanligt tar det dagliga nötrandet ut sin rätt. Ett alltmer påtagligt obehag tar en i besittning, tills man bara måste säga ifrån. Men då är det redan för sent, för själva det faktum att man måste säga till fyller en med sorg.

När man som jag reagerar offentligt händer många intressanta saker. Några hör av sig direkt och ger värme och stöd. Andra ber om ursäkt för att de varit tanklösa. Påfallande är dock den stora tystnaden. Många känner sig anklagade, deras yttrandefrihet beskärs, man kan uppfatta hur det talas om »den där Catomeris« som tycker att man ska vara »politiskt korrekt«.

Då reser sig raggen återigen. Trots att det handlar om de mest personliga känslorna ser vissa inget annat i mina protester än någon slags efterlysning av vett och etikett.

Att säga sin mening om känsliga personliga saker är inte alltid lätt. För att orka göra det under ett långt yrkesliv på etniskt homogena redaktioner har det varit nödvändigt för mig att bygga upp ett eget självförtroende. Dels genom att skaffa yrkesmässiga kunskaper och självkänsla. Men framförallt är det viktigt att ha en solid bas i livet utanför arbetsplatsen bland anhöriga och vänner, som förstår vad man är med om och som delar ens känslor.

Ett annat, omedvetet förhållningssätt i mitt fall, har varit att alltid se till att ha »en väska packad«, genom att vara så pass yrkesmässigt självständig att jag kan gå när jag känner behov av det eller genom att bara ha »lagom« nära relationer till dem jag arbetar med. Därmed undviks större besvikelser när kollegor plötsligt visar sitt »avståndstagande«.

På min nuvarande redaktion finns ett antal kollegor med rötter i andra länder. Ofta har de lättare än andra att förstå mina känslor, det märker jag när vi talas vid på tu man hand. Men i offentliga sammanhang har jag märkt deras ovilja att träda fram och ta strid. Som om vägen till att bli

accepterad av det omgivande samhället har gått via en benhård anpassning, där det »andra«, ens släkt, uppfostran och kulturella arv, inte får ha någon plats i det offentliga rummet.

Det är som om man resignerat och accepterat att leva schizofrent, med en strikt svensk kulturell identitet på jobbet och reservera det »andra« för privatlivet, om ens det.

Detta är en strategi, som tycks mig mer smärtsam än min egen. Den närmar sig ett förnekande av den egna identiteten.

Bland de enstaka ungdomar med invandrarbakgrund som dyker upp på redaktionerna och som bär »de andras« yttre attribut – hårfärg, hudfärg, icke-europeiska namn – märker jag en helt annan närhet till dessa frågor. De har helt enkelt inte kunnat gömma sig, utan de har tvingats ta ställning till sin identitet på grund av det rådande klimatet i samhället.

Jag är övertygad om att fler personer med egen erfarenhet av utsatthet och diskriminering också kan bidra till en bättre arbetsmiljö på redaktionerna för de få journalister med invandrarbakgrund som befinner sig där i dag. Plötsligt blir det inte så självklart att tala om »dom« när »dom« finns mitt ibland »oss«. Det är kanske ingen slump att jag personligen aldrig känt mig så avslappnad och trygg som när jag jobbat på de multietniska invandrarredaktionerna inom Sveriges Radio och Sveriges Television.

VEM BRYR SIG?

Jag har berättat om en medievärld som är minst lika segregerad som den verkliga och om en mental segregation på redaktionerna, ett närmast omärkligt uppdelande av världen i ett »vi« och ett »dom«, som leder till en skev verklighetskildring, vilken i sin tur riskerar att befästa och kanske rentav fördjupa segregationen i samhället.

Mediernas betydelse i samhället är central. De förmedlar information och formar bilder och föreställningar inte bara för dem som inte vet något utan även för dem som har egna

erfarenheter, men som riskerar att tappa bort sig när kartan inte stämmer överens med terrängen.

Att stora grupper av människor på detta sätt utesluts ur de gemenskaper där samhällets självbilder formas är ett hot mot demokratin och därmed mot Sveriges grundläggande värderingar.

Återstår att fundera över vad som ska göras åt det.

Ute i Europa pågår flera projekt med syfte att försöka tackla frågan om det »demokratiska underskottet« på redaktionerna. Det kanske längst gångna experimentet äger rum på engelska BBC. Under mottot »equal opportunity« har man tagit fram långtgående jämställdhetsprogram, med tydliga målskrivningar som rör rekrytering och fortbildning och som inkluderar ekonomiska sanktioner för de ansvariga som inte uppfyller målen. Det är kvinnor och »blacks« (av BBC definierade som de synliga minoriteterna) som man särskilt inriktar sig på. En särskild avdelning inom koncernen övervakar det hela och arbetar med intern och extern information om projektet.

Ännu är det för tidigt att utvärdera resultaten.

Detta gäller även det EU-projekt som startats i bland annat Sverige under mottot »More colour in the media«. Syftet är att ge journalister med utländsk bakgrund möjlighet att komma in i majoritetsmedierna genom att erbjuda praktikplatser och viss utbildning. I Sverige bedrivs projektet i blygsam skala. Endast en handfull personer har hittills kommit ifråga för sådana praktikplatser.

I Nederländerna har man haft särskilda uttagningsprov för radiojournalister och på det viset fått kontakt med flera hundra kompetenta radiomänniskor in spe med invandrarbakgrund. Ett projekt som kallas »More migrants in the editing room« syftar till att erbjuda ledarutbildning för personer med invandrarbakgrund.

Internationella journalistförbundet har givit ut en handbok med rekommendationer till journalistfacken i Europa, som bland annat tar upp hur man kan främja en ökad re-

presentation av journalister med utländsk bakgrund. Handboken beskriver en rad positiva argument för att arbetsgivarna skall sätta upp planer och mål för en ökad rekrytering av sådana journalister, och den föreslår till och med att principen *sist in först ut* upphävs för personer med invandrarbakgrund, åtminstone så länge som den etniska sammansättningen på arbetsplatserna är som den är.

Noterbar är dock en av de första rekommendationerna i denna handbok: att arbetsgivarna inte sänker kraven för särskilda kategorier av arbetssökande, eftersom detta skulle slå tillbaka mot dem som blev anställda på gynnsammare villkor. Utgångspunkten är snarast att medvetandegöra om hur en slentrianmässig rekrytering sållar bort kompetenta journalister med invandrarbakgrund.

Det finns naturligtvis ett dilemma med »positiv särbehandling«. De som anställs på särskilda villkor riskerar att bli betraktas som just »särskilda« av andra som anställts på »normala« villkor. Minoritetsförespråkarna brukar i detta sammanhang argumentera för att de »normala« anställningsmetoderna innehåller diskriminerande element och att det följaktligen behövs korrigerande rekryteringsmetoder för att uppnå en balans.

När det gäller svenska kvinnors situation så kan det med visst fog hävdas att deras framgångar i samhällslivet de senaste decennierna inte hade kunnat ske utan sådana »korrigerande« metoder.

I dag pågår också en diskussion om att minoritetsgruppernas problem kommer att regleras av marknaden. När marknaden/medierna inser att stora grupper potentiella mediekonsumenter känner sig främmande i deras medier kommer man att tvingas ta hänsyn till dessa människor. Man kommer helt enkelt inte ha råd att avstå från den kunskap, som journalister med icke-svensk bakgrund besitter om dessa »marknader«.

Projekt som storstadstidningars etablering av lokalredaktioner i några av miljonprogrammets förortsområden kan

komma att ge en indikation på om även marknaden kan bidra till att bryta segregationen på redaktionerna.

Personligen tycker jag att denna fråga är svår. Samhället är redan präglad av en indelning i »vi« och »dom«. Önske-
drömmen är knappast ett samhälle med arbetsgivare som sitter och räknar ursprung, hudfärg eller konstiga efternamn vid anställningsförfarandet – vare sig i positiv eller negativ bemärkelse – utan tvärtom ett samhälle som endast går efter kompetens.

Men att personlig kunskap om en så central svensk erfarenhet som invandring eller flykt och tillhörighet i flera kulturer skulle räknas som värdefull, står inte i motsättning till önskeförhållandet att kompetens ska vara utslagsgivande.

Just dessa kompetenser skulle kunna ingå som självklara kriterier i annonser och rekryteringsintervjuer.